

game on

DON'T LET CLIMATE CHANGE
END THE GAME!

DEAR
DEVELOPMENT EDUCATION
AND AWARENESS RAISING
supporting global change

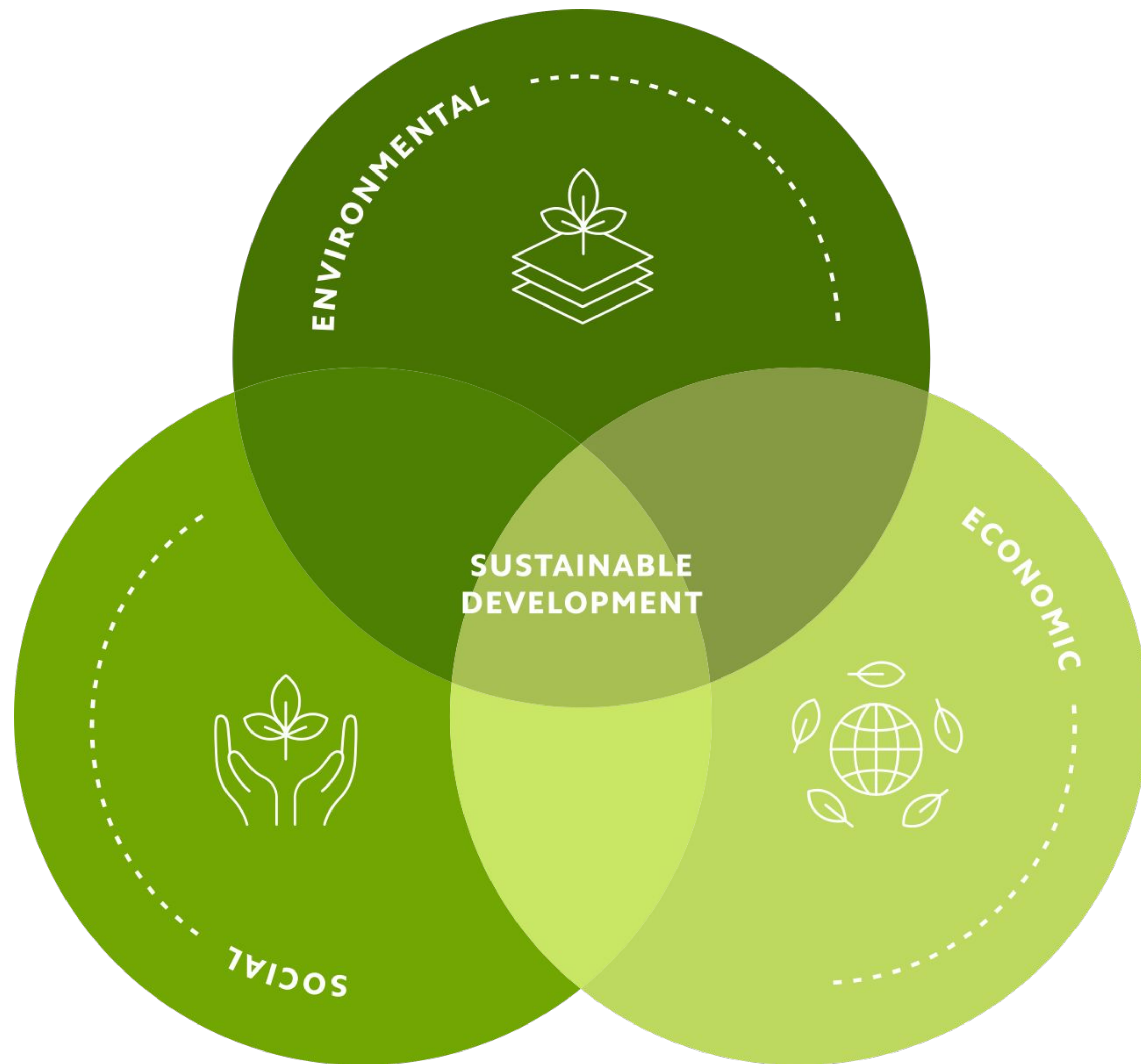

game **on** | DON'T LET CLIMATE CHANGE
END THE GAME!

Schimbările climatice și sustenabilitatea - Introducere

Pilonii sustenabilității

Sustenabilitatea, așa cum a fost definită de Comisia Brundtland a Națiunilor Unite în 1987, se referă la „întâmpinarea nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”

Social: menținerea bunăstării sociale pe termen lung

De mediu: consum în limitele resurselor naturale

Economic: utilizarea eficientă a resurselor de către întreprinderi și țări în realizarea de venituri

Vremea și clima

Vreme

Condiții atmosferice (de exemplu, temperatură, precipitații) pe o perioadă **scurtă** de timp

Întrebați-vă când vă uitați pe fereastră:
Cum este vremea **acum**?

Climă

Starea medie a vremii pe o perioadă **lungă** de timp (de obicei 30 de ani)

Întrebați-vă: Cum este vremea **în mod normal în această perioadă**?

Ce înseamnă schimbarea climatică?

Schimbarea climei (starea medie a vremii) pe o perioadă lungă de timp într-o regiune - în prezent întreaga planetă
Include diferiți parametri climatici, cum ar fi:

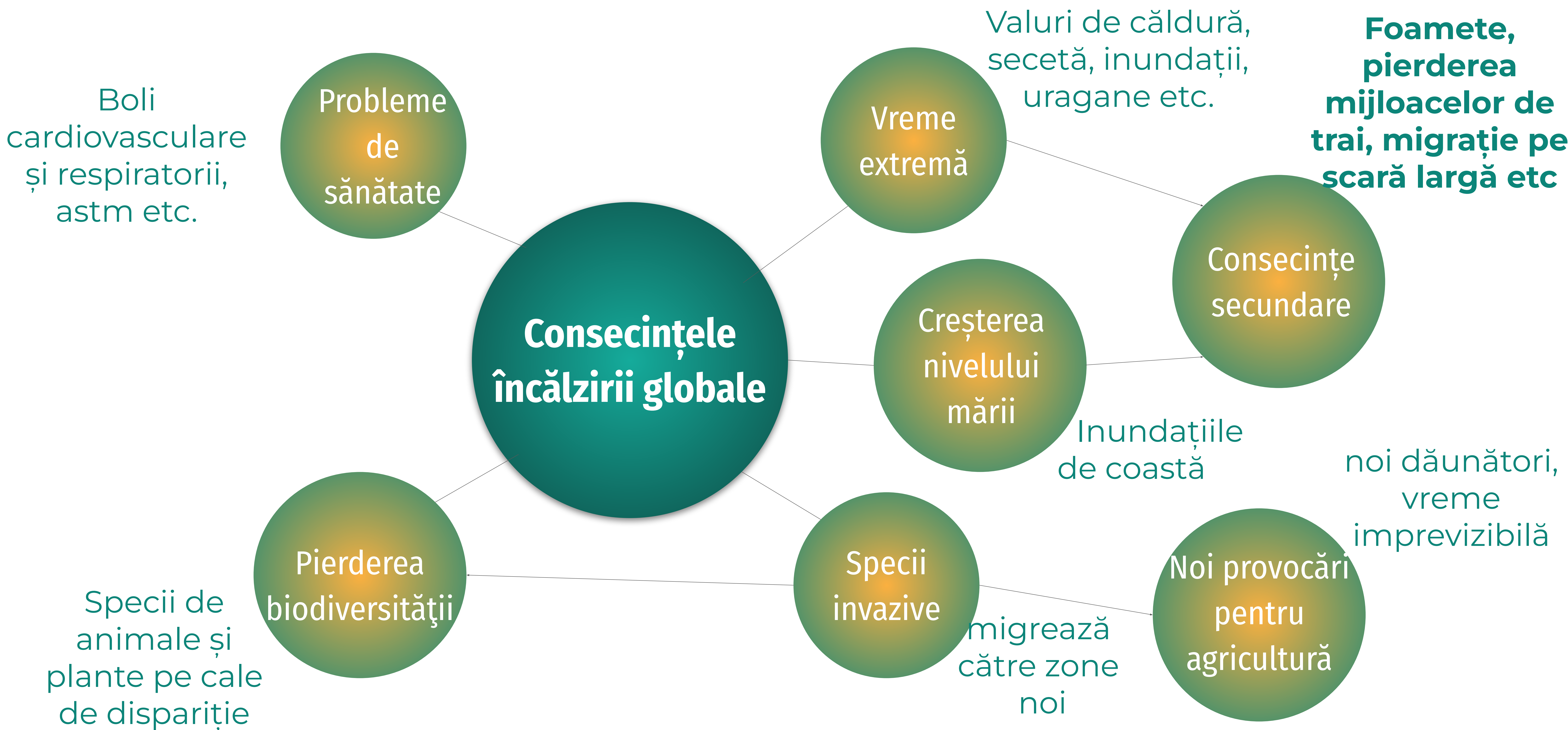
- Temperatură
- Precipitații (ploaie, zăpadă, grindină, lapoviță)
- Presiune atmosferică

→ Efecte drastice

Criza climatică – o urgență!

Activitatea umană și Antropocenul

Anthropo - cene (greaca veche) = Epoca umană

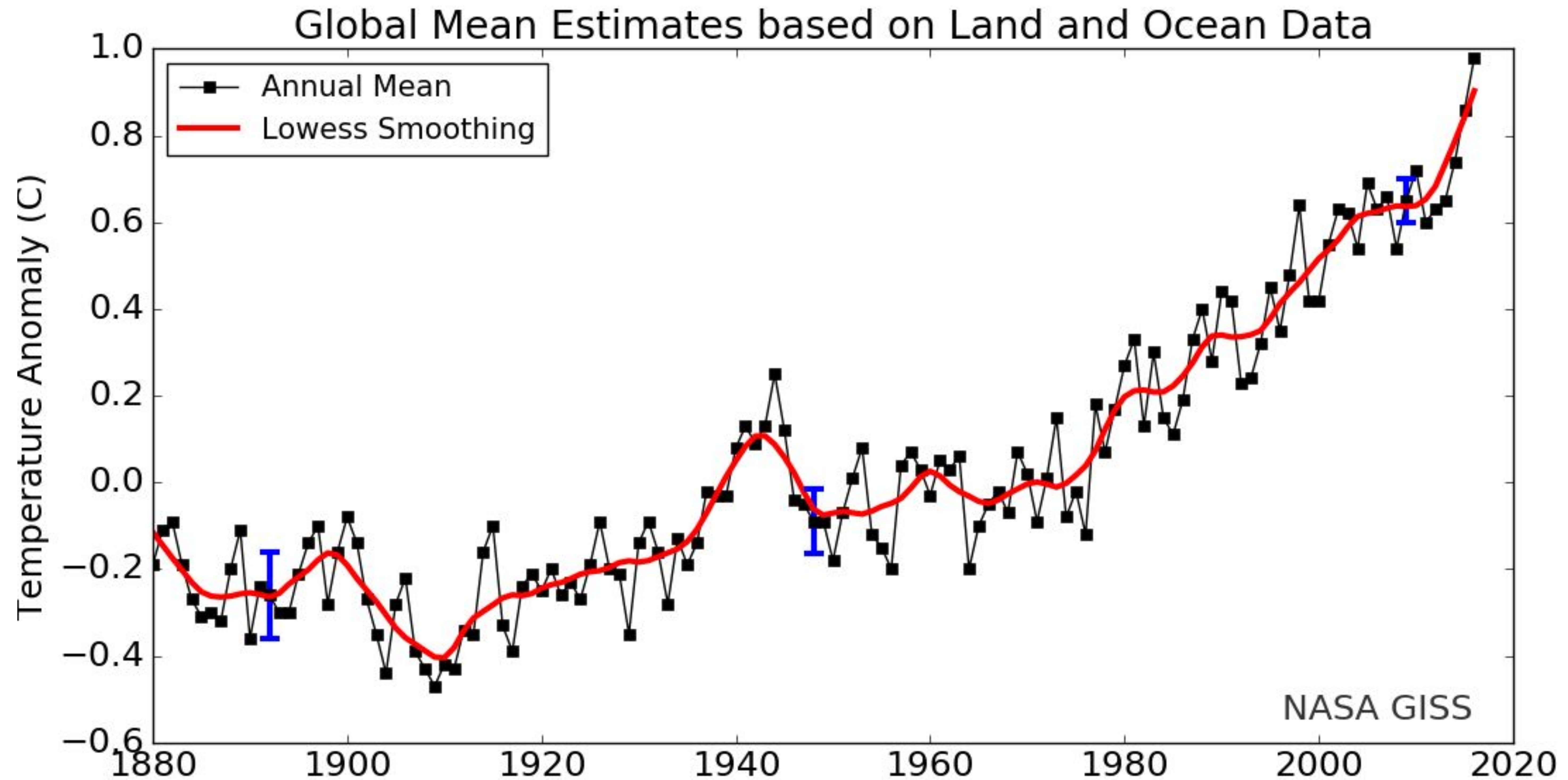
Epoca influențată de om

- ◆ Atmosferic (adică deteriorarea stratului de ozon, emisie de gaze cu efect de seră)
  - ◆ Geologic (adică minerit la scară largă, topirea permafrostului)
  - ◆ Hidrologic (adică poluarea apei)
  - ◆ Biosferic (adică declinul și dispariția speciilor, schimbarea utilizării terenului)
  - ◆ Alte procese ale mediului terestru
- Nu există o dată exactă de începere; cea mai veche definiție datează de acum 8000 de ani, odată cu dispariția în masă a speciilor și schimbarea destinației terenurilor de către oameni

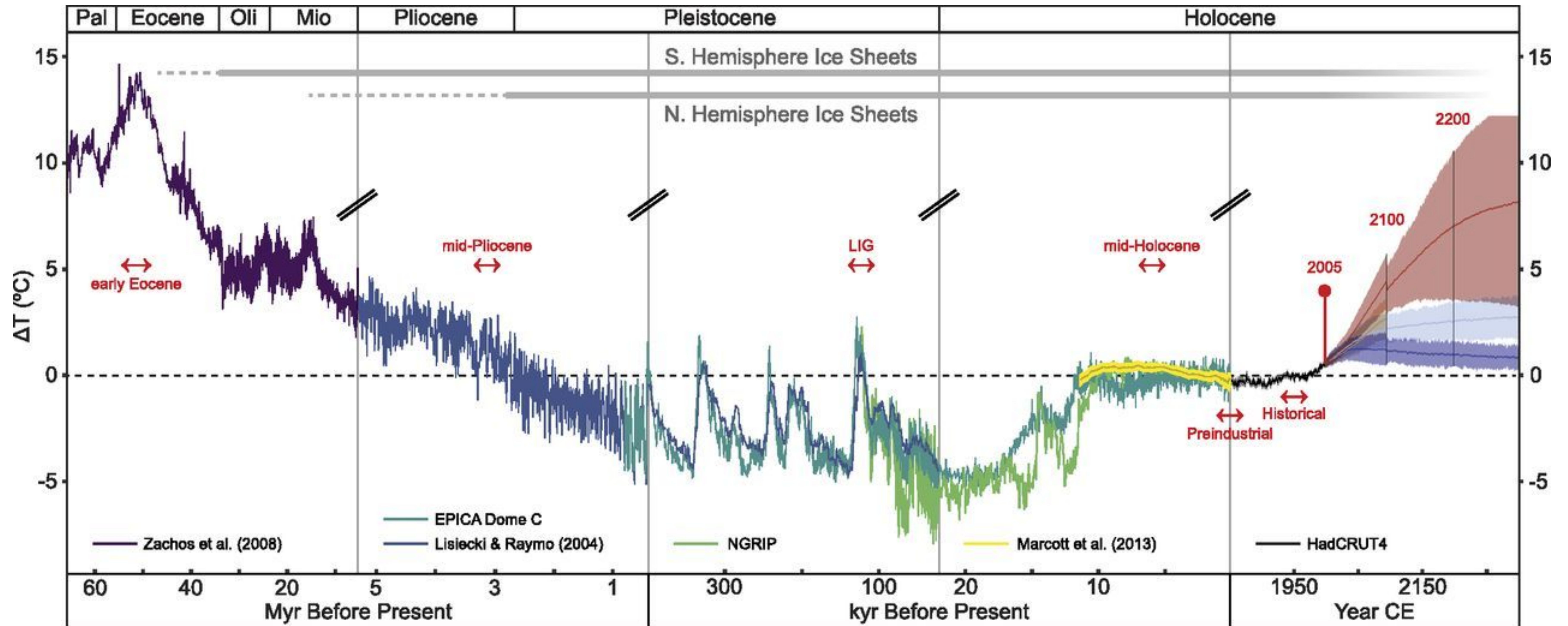
Temperaturi medii măsurate

Anomaliile măsurate între 1951–1980. Sursa: NASA Goddard Institute for Space Studies

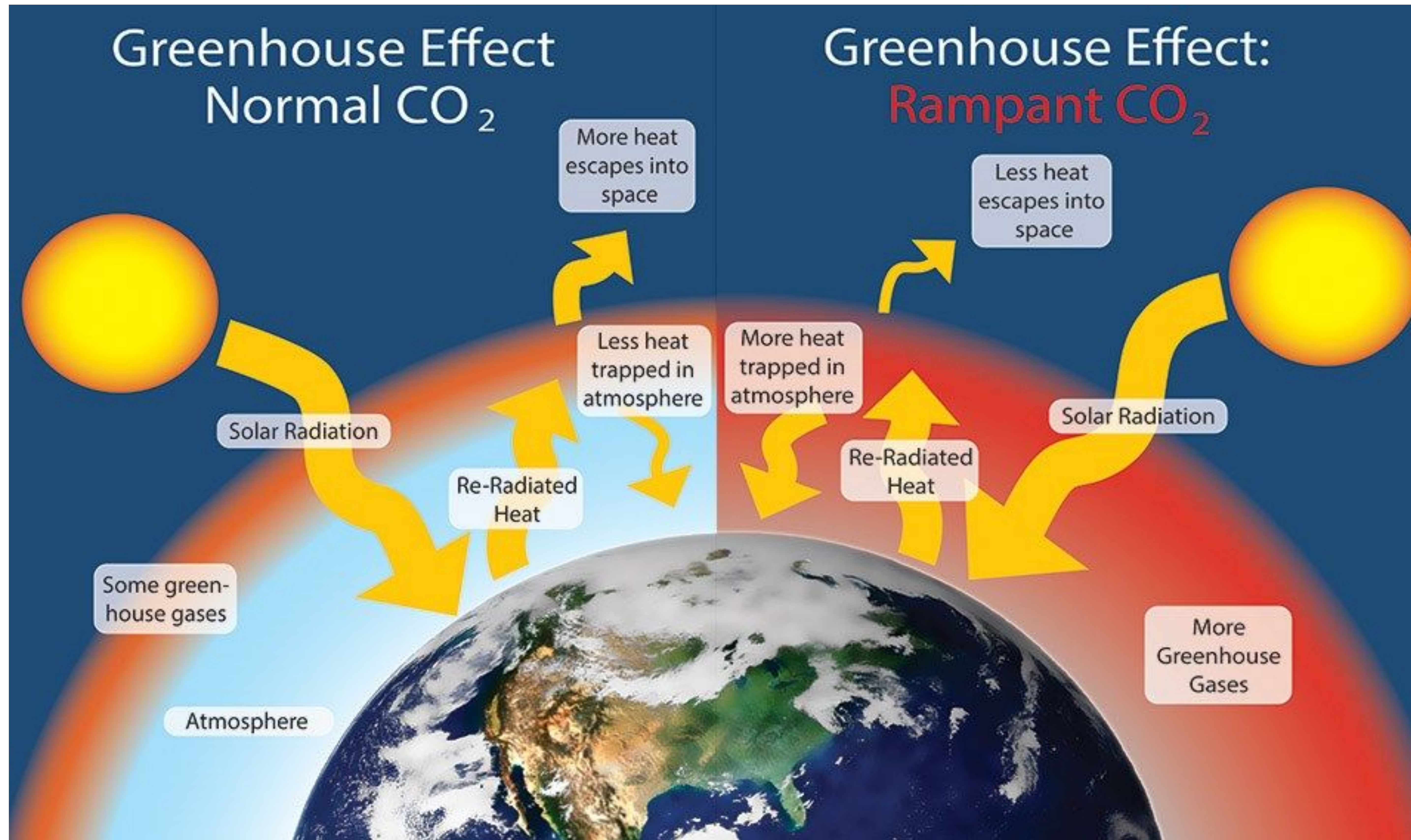
Temperaturile medii în istoria lumii

Anomaliile măsurate între 1961–1990. Sursa: Burke et al. 2018

Efectul de seră

Efect de seră:
natural și
amplificat. Sursa:
Will Elder, NPS

Gaze cu efect de seră

Vapori de apă
(H₂O)

Ozon
(O₃)

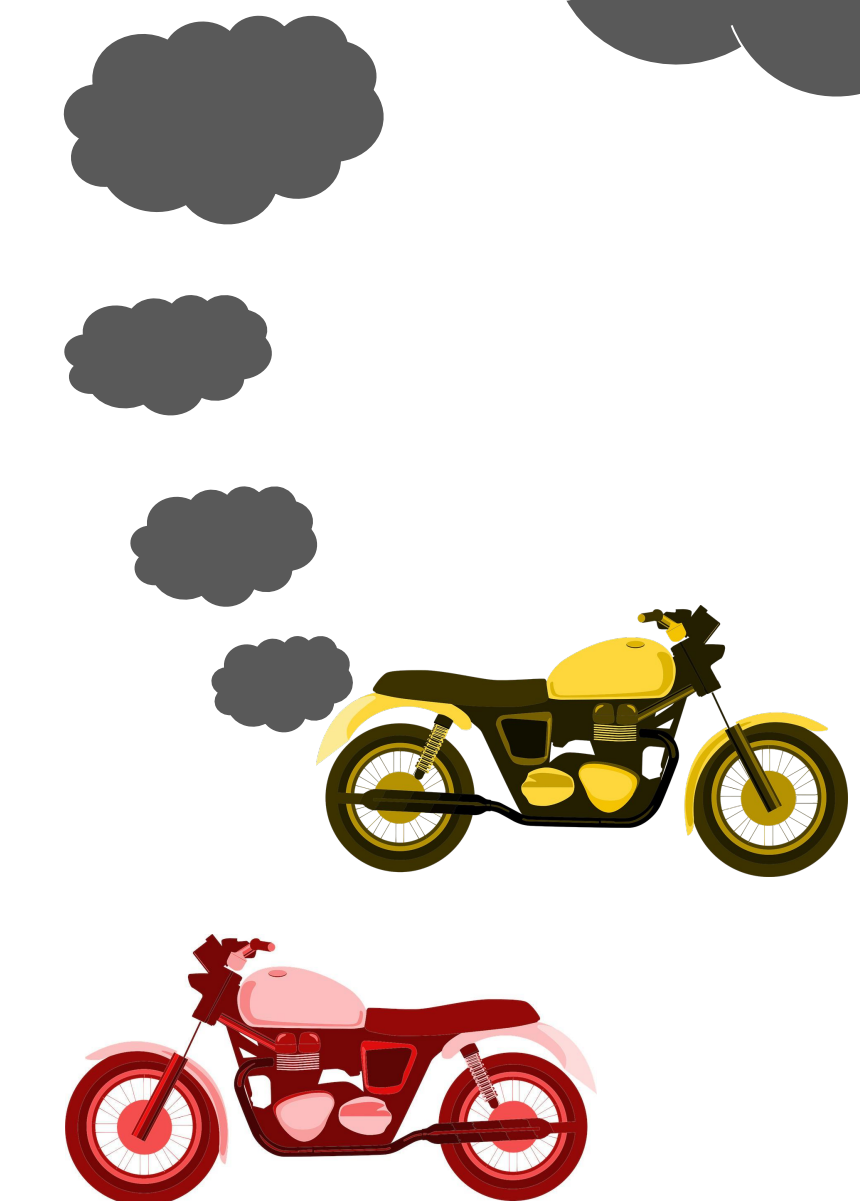
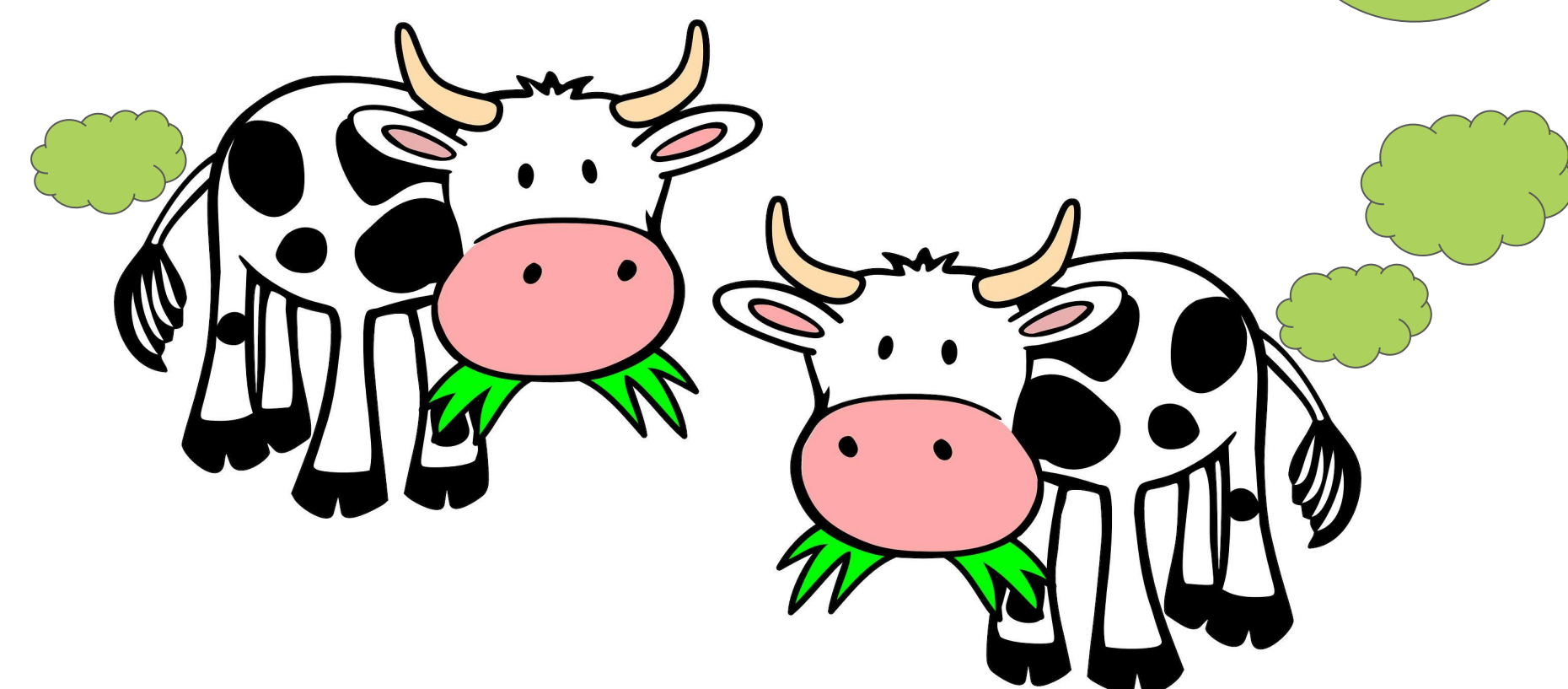
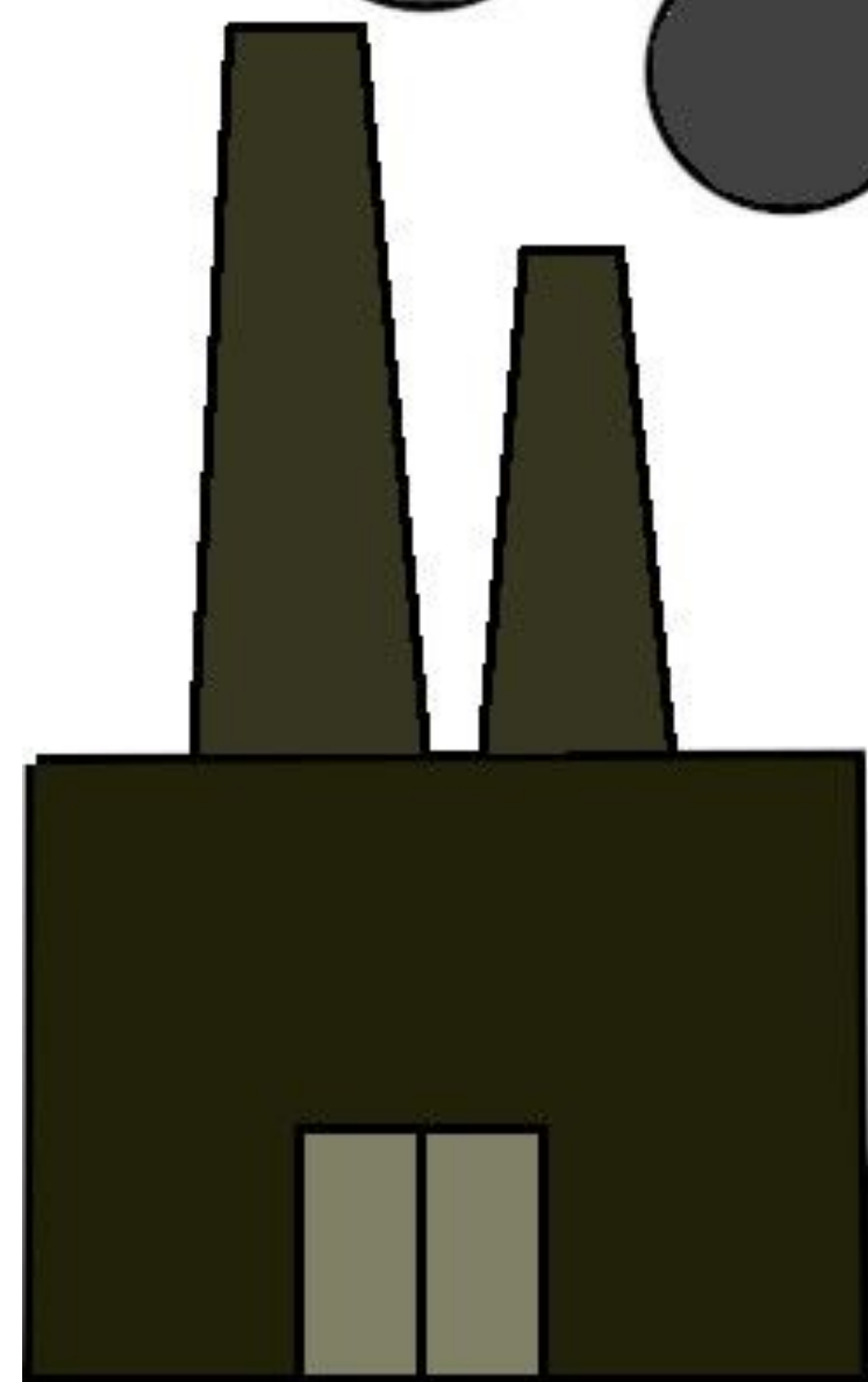
Compuși organici volatili
(COV)

NO_x

Protoxid de azot
(N₂O)

Metan
(CH₄)

Dioxid de carbon
(CO₂)

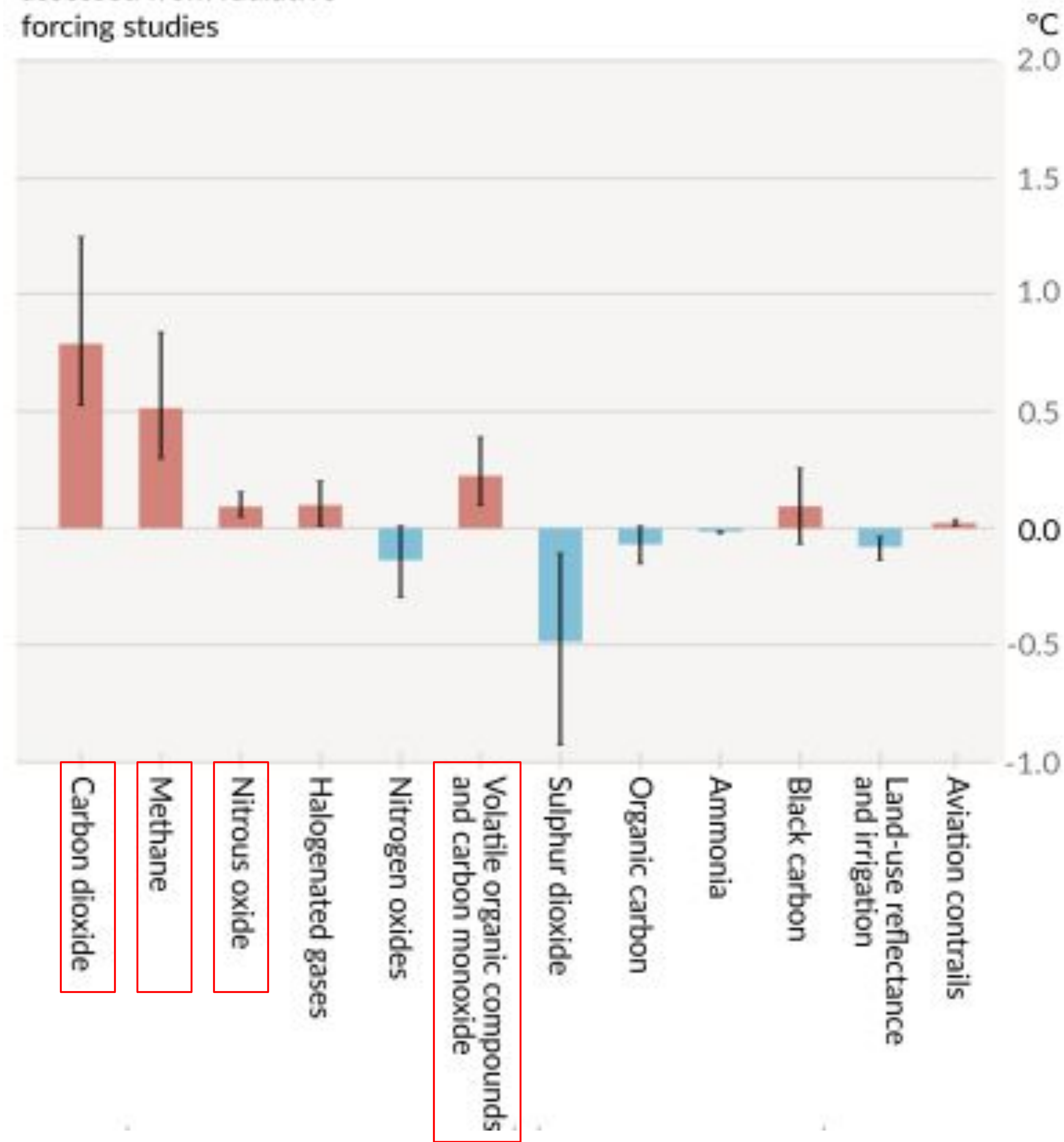
Gaze cu efect de seră

Contribuția umană

- Dioxid de carbon CO_2
- Metan CH_4
- Ozon O_3
(indus de COV, CO and NO_x)
- Protoxid de azot N_2O

Contribuții la încălzire
Sursa: IPCC 2021, SPM, p. 8; editat de Judith Kreutzer

c) Contributions to 2010-2019 warming relative to 1850-1900, assessed from radiative forcing studies

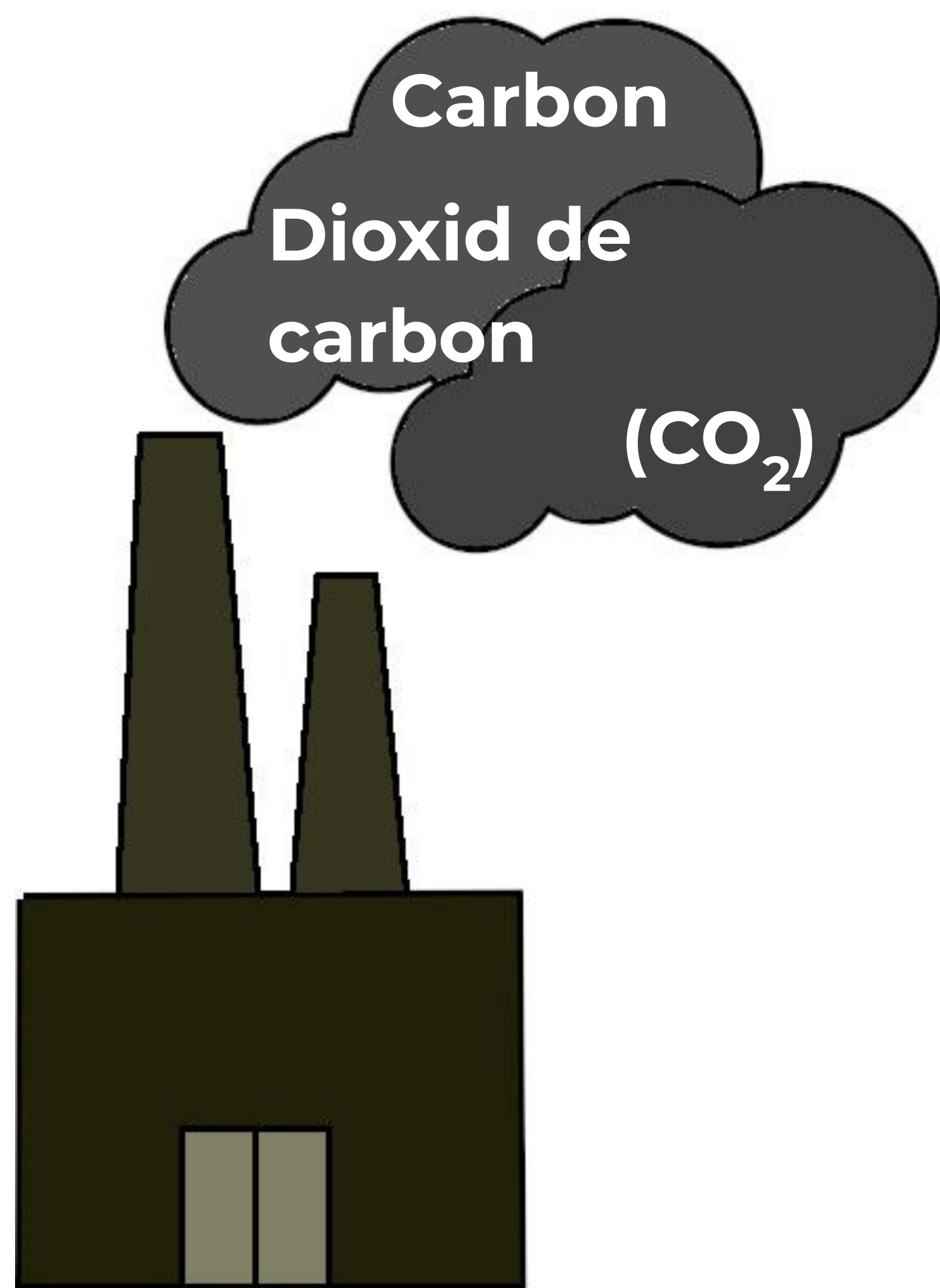

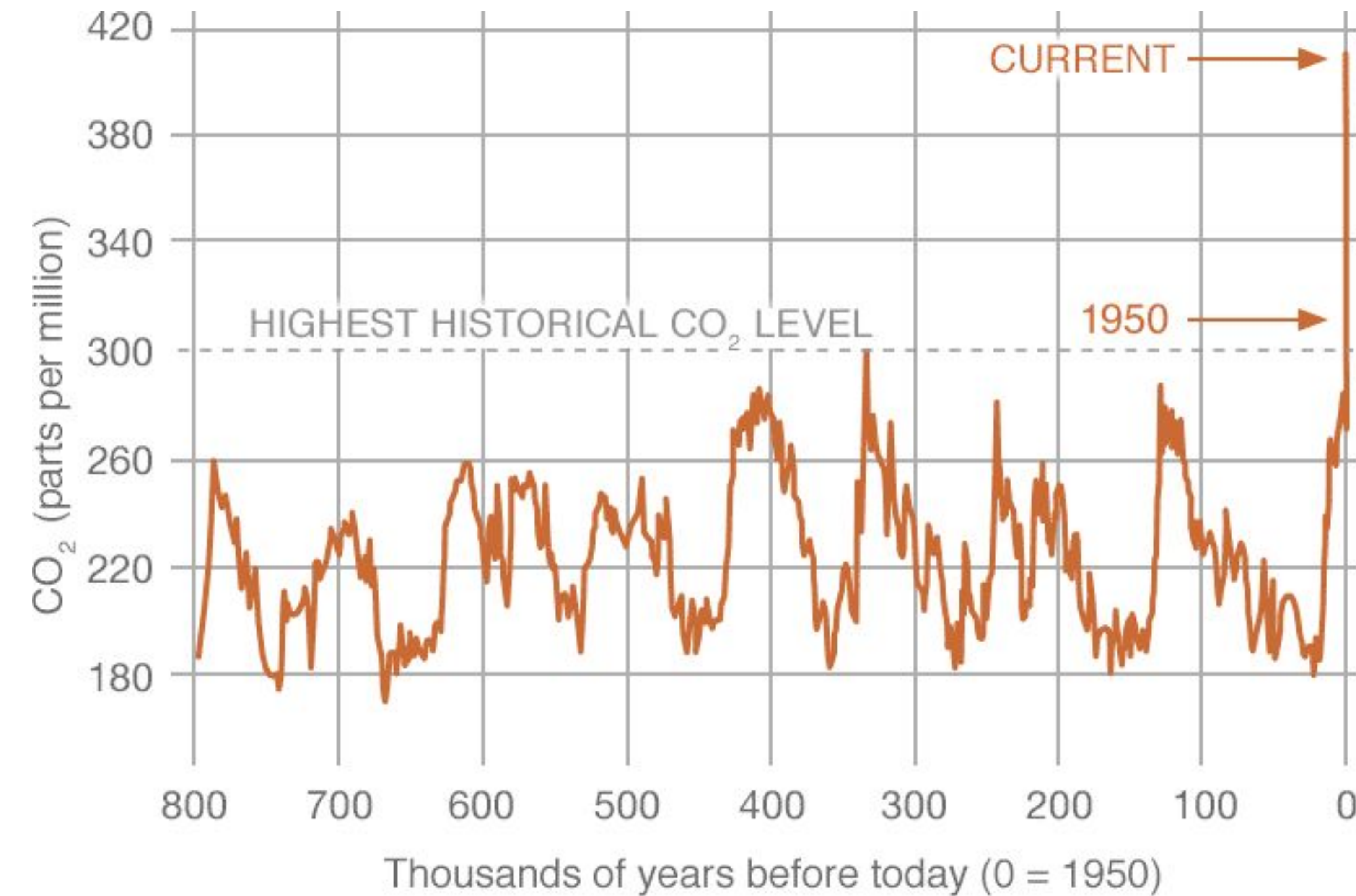
Gaze cu efect de seră — CO2 Dioxid de carbon

Surse: arderea combustibililor fosili (centrale electrice, mașini și alte mijloace de transport, încălzire etc.)

Concentrație: 417 părți pe milion în septembrie 2021, cu o creștere medie de 2,3 ppm pe an în ultimii 15 ani. (NASA, 2021)

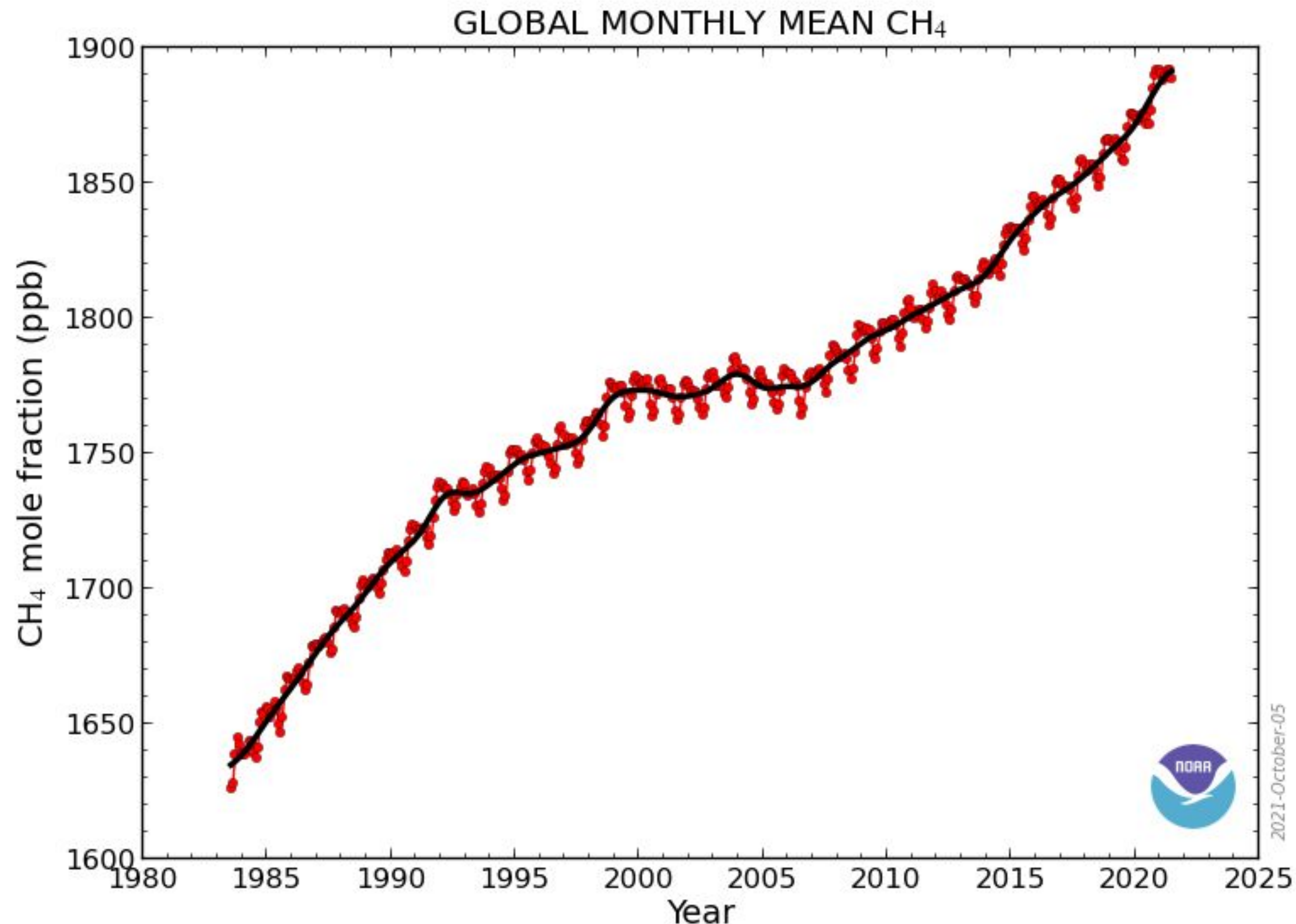
Ciclul carbonului: Plantele realizează fotosinteza, depozitând carbon. Arderea plantelor sau a combustibililor fosili eliberează carbon sub formă de CO2

Concentrația globală de CO2. Sursa datelor: Reconstrucție din nuclee de gheață. Sursa: NOAA

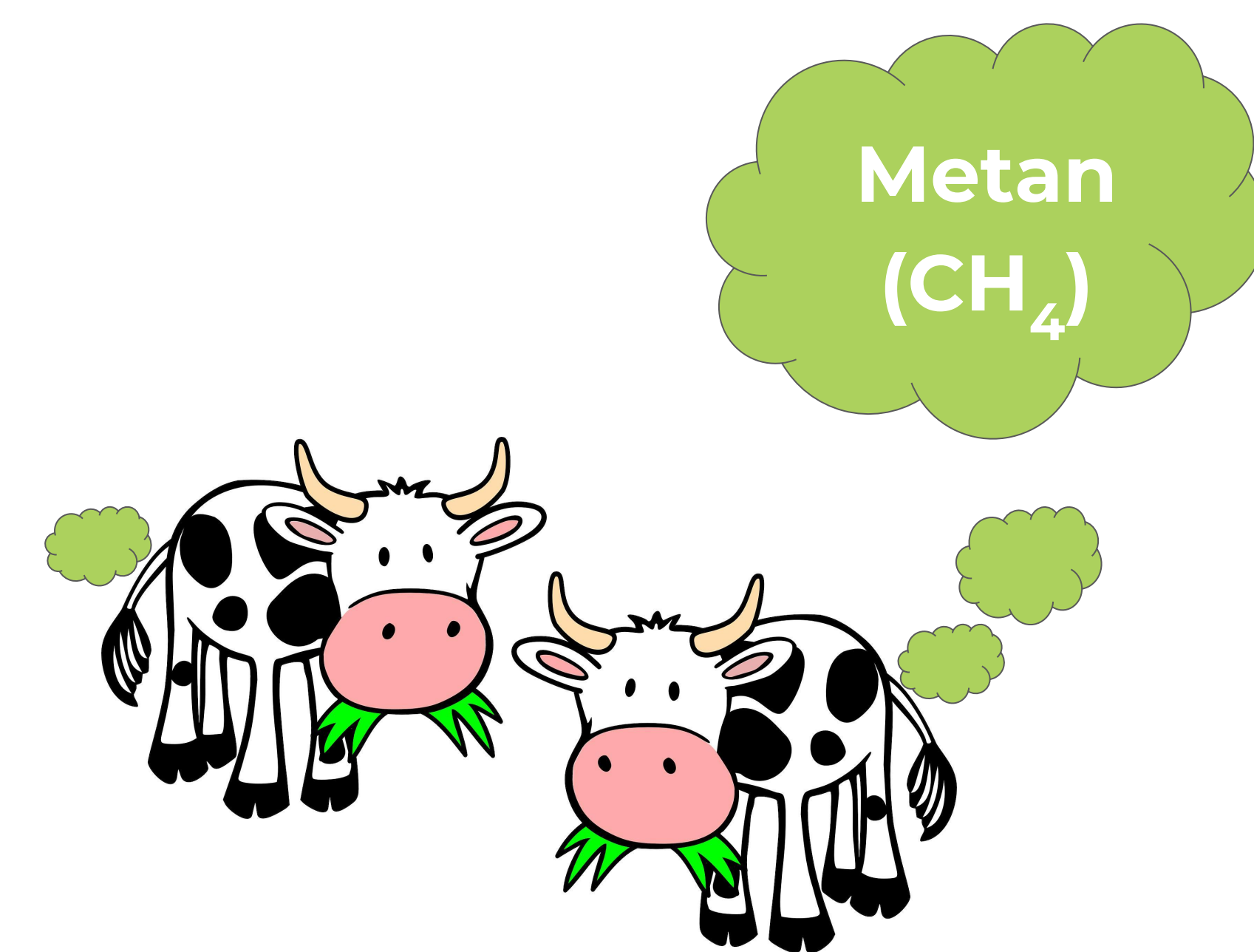
Gaze cu efect de seră — CH₄ Metan

Concentrația globală de CH₄. Sursa: NOAA

Surse: Agricultură, deșeuri, utilizarea și producția de combustibili fosili, zone umede

Concentrație: 1889 părți pe miliard în iunie 2021 (aproximativ 1/220 din concentrația de CO₂, dar potențial de încălzire globală mult mai mare!) (NOAA, 2021 a.)

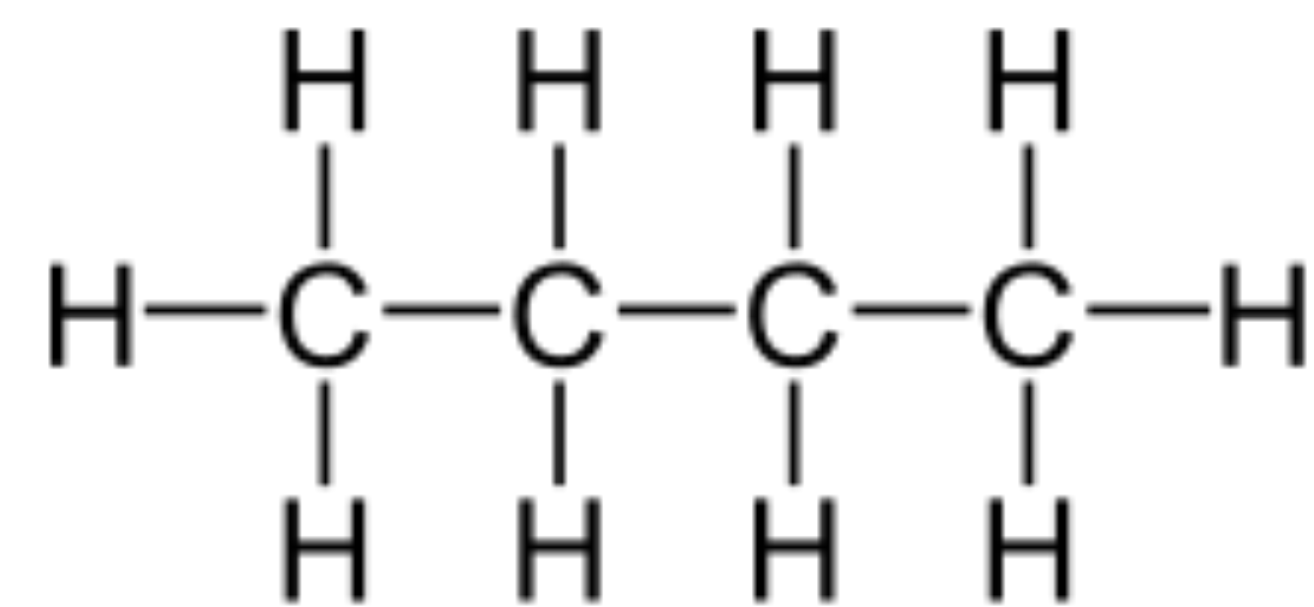
Gaze cu efect de seră — O₃ Ozon

COV - Compuși organici volatili: definiție complexă; în principiu se referă la substanțe organice care se evaporă ușor, care de obicei nu sunt gaze cu efect de seră puternice de la sine, ci reacționează cu ozonul

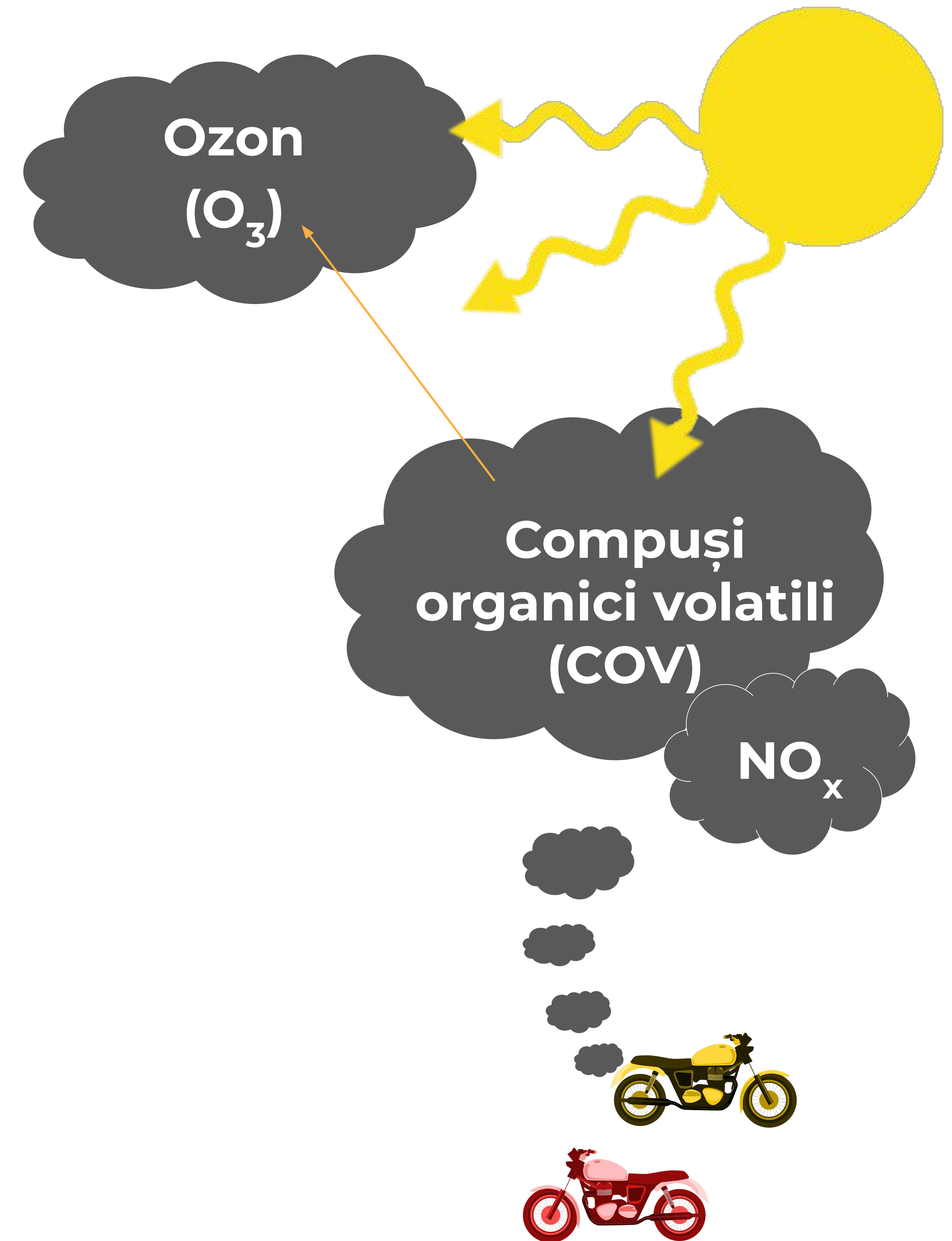
Surse: Vegetația, produsele chimice, evaporarea și arderea incompletă a combustibilului (trafic), arderea biomasei

Concentrație: dificil de măsurat – poate fi măsurat local

Ozon la nivelul solului: gaz cu efect de seră produs prin reacția COV-urilor cu oxizi de azot și razele solare

Butan (COV)

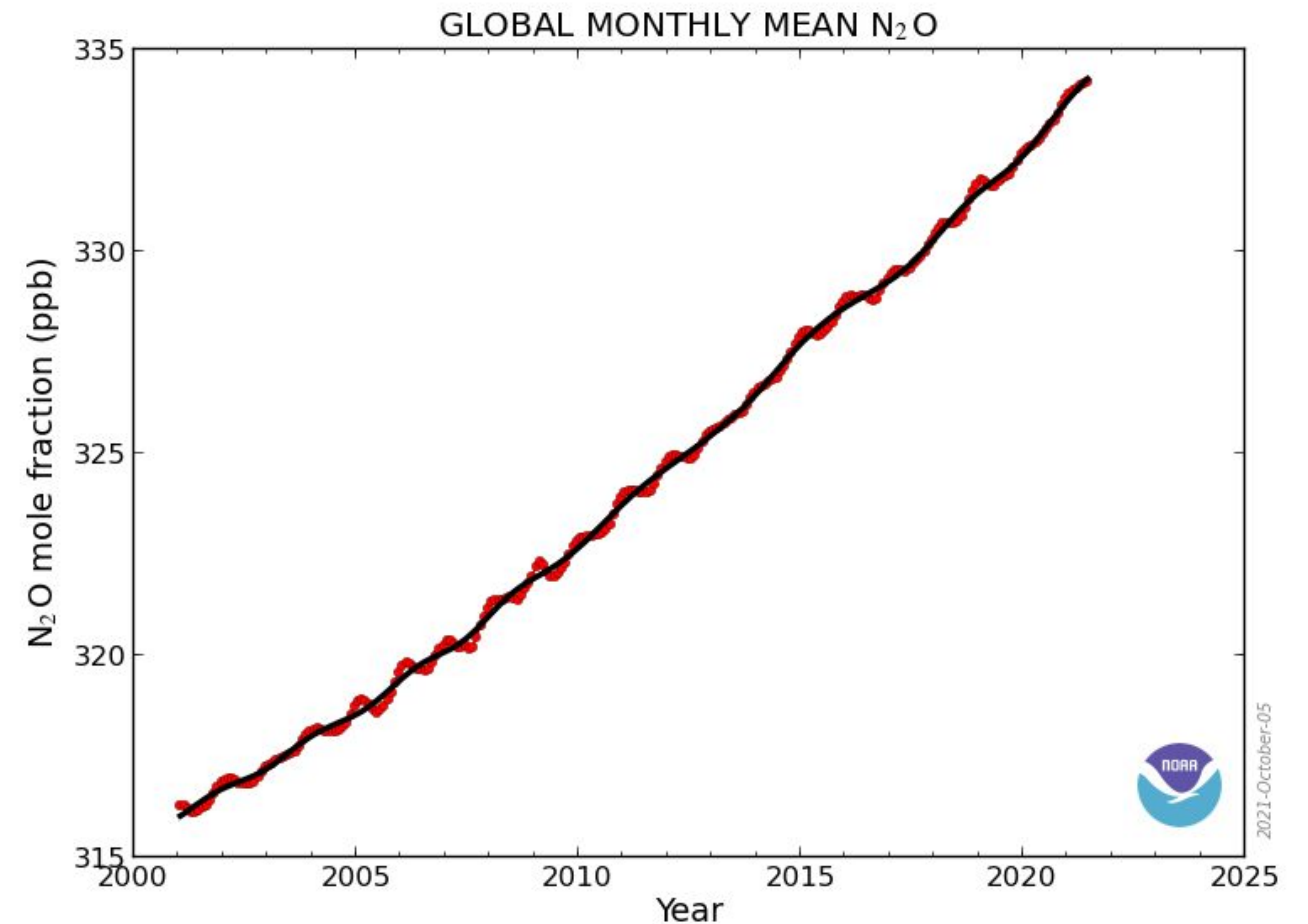

Gaze cu efect de seră — N₂O Protoxid de azot

Surse: Agricultura (fertilizare), soluri naturale, oceane

Concentrație: 334,2 ppb (aproximativ 1/1250 din concentrația de CO₂, dar potențial de încălzire globală extrem de mare!) (NOAA, 2021 b.)

Concentrația globală de N₂O. Sursa: NOAA

Albedo

- Cât de mult din radiația solară este reflectată de suprafețele pământului și nori.
- Cu cât suprafața este mai ușoară, cu atât se reflectă mai mult.
- Cu cât se reflectă mai mult, cu atât se absoarbe mai puțin și se creează mai puțină căldură.
- Cu cât suprafața este mai ușoară, cu atât albedo este mai mare și cu atât mai benefic pentru climă.

Radiația reflectată

Radiația solară totală

Suprafață	Albedo
Oceane, lacuri	8%
Suprafețe terestre	14-18%
Nori	30-90%
Gheață, zăpadă	35-80%

Sursa: Kishtawal, 2004

100%

8%

Suprafețe întunecate de ex. ocean, pădure, asfalt

100%

50%

Suprafețe ușoare de ex. zăpadă, gheață, nisip, nori

Ce măsuri se iau pentru a aborda criza climatică?

- **Atenuare:** acțiuni întreprinse pentru reducerea măsurii încălzirii globale (adică protecția și reîmpădurirea pădurilor tropicale, ODD, optarea pentru energie regenerabilă, captarea emisiilor de carbon etc.)
- **Adaptare:** acțiuni pentru a face față impactului schimbărilor climatice și de a reduce efectele acestora asupra oamenilor, ecosistemelor și infrastructurii (adică construirea de diguri pentru a proteja zonele de coastă de creșterea nivelului mării, trecerea la soiuri de culturi rezistente la secetă sau inundații, îmbunătățirea sistemelor de apărare împotriva dezastrelor etc.)

Surse:

- Burke, K. D., Williams, J. W., Chandler, M. A., Haywood, A. M., Lunt, D. J. and Otto-Bliesner, B. L. (2018). ["Pliocene and Eocene Provide Best Analogs for Near-Future Climates"](#). In PNAS 115 (52) 13288-13293.
- Campaign against Climate Change. (2021). ["Climate Change: An Introduction."](#)
- Circular Ecology. (n.d.). ["Sustainability and Sustainable Development - What is Sustainability and What is Sustainable Development?."](#)
- CMM Group. (n.d.). ["How Do VOCs Impact the Environment?"](#)
- Cooke, L. (2017). ["MIT Engineers Devise Algorithm to Identify Signs of Extreme Weather Events."](#) *In Habitat.*
- Devine, R. (2018). ["Extreme Weather Events Will Be More Frequent In the Future: Climate Study."](#) *Homeland Security Digital Library.*
- Earth Journalism Network. (2016). ["Introduction to Climate Change."](#)
- Ellis, E. (2013). ["Anthropocene"](#) *The Encyclopedia of Earth.*
- EPA US Environmental Protection Agency. (n.d.). ["Technical Overview of Volatile Organic Compounds"](#)
- Global Carbon Project. (2020 a.). ["Global Methane Budget."](#)
- _____ (2020 b.). ["Global Nitrous Oxide Budget"](#)
- Good News from Finland. (2019). ["VTT Predicts Extreme Events More Accurately."](#)
- IPCC (2021). "Summary for Policymakers. In: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change". Cambridge University Press. In Press.

Surse:

- IPCC. (n.d. a). [“FAQ 1.3 What is the Greenhouse Effect?”](#)
- _____ (n.d. b). [“Volatile Organic Compounds \(VOC\).”](#)
- Kimbrough, L. (2021). [“Cloudy and Cool: Climate Prospects from Mid-Latitude Tree Planting, Study”](#). *Mongabay*
- Kishtawal, C.M. (2004). [“Retrieval of Agrometeorological Parameters from Satellites”](#). *Satellite Remote Sensing and GIS Applications in Agricultural Meteorology pp. 195-211*
- Kopp, O. C. (n.d.). [“Fossil Fuel”](#). *Encyclopedia Britannica*
- Leifert, H. (2019). [“Climate Change Contributing to Increase in Extreme Weather Events, Says Expert Report.”](#) *Physics World*.
- NASA Goddard Institute for Space Studies. (2021). [“GISS Surface Temperature Analysis \(v4\).”](#)
- NASA. (2021). [“Carbon Dioxide”](#).
- National Geographic. (2018). [“The Greenhouse Effect and our Planet”](#)
- NOAA Global Monitoring Laboratory. (2021 a.). [“Trends in Atmospheric Methane”](#)
- _____ (2021 b.) [“Trends in Atmospheric Nitrous Oxide”](#)
- Romm, J. (n.d.). [“Climate Change 101: An Introduction.”](#) *The Years Project*.
- Saulsbury, S. (2020). [“The 10 Most Common VOCs: Are They in Your Home?”](#)
- The Nature Conservancy. (2021). [“Climate Change Introduction.”](#)
- United Nations. (n.d.). [“The Sustainable Development Agenda”](#)

Surse imagini:

- Sustainability: Graphic by [BlueBite](#) (edited by Judith Kreutzer)
- Forest Fire: Photo by [Matt Howard](#) on [Unsplash](#)
- Desertification: Photo by [Ivars Krutainis](#) on [Unsplash](#)
- Flood: Photo by [Kelly Sikkema](#) on [Unsplash](#)
- Anthropocene: Image by [Clker-Free-Vector-Images](#) from [Pixabay](#) (edited by Judith Kreutzer)
- Greenhouse Effect: Will Elder, [NPS](#)
- Cow: Image by [OpenClipart-Vectors](#) from [Pixabay](#)
- Motorbike: Image by [OpenClipart-Vectors](#) from [Pixabay](#)
- Farmland: Image by [Mostafa Elturkey](#) from [Pixabay](#) (edited by Judith Kreutzer)
- Carbon dioxide graph: By NOAA, found on [NASA Website](#)
- Methane graph: [NOAA](#)
- Butane: [NEUROtiker](#) from [Wikimedia commons](#)
- Nitrous oxide graph: [NOAA](#)
- Climate Mitigation: Image by [Gerd Altmann](#) from [Pixabay](#)

Recomandări lecturi/video:

- National Geographic. (n.d). ["Climate Change 101 with Bill Nye."](#)
- National Geographic. (n.d). ["Effects of Global Warming."](#)
- Kimbrough, L. (2021). ["Cloudy and Cool: Climate Prospects from Mid-Latitude Tree Planting, Study"](#). *Mongabay*
- United Nations. (n.d.). ["The Sustainable Development Agenda"](#)

Acum, vă rog să completați chestionarul pentru a trece la lecția următoare, cea despre societăți.

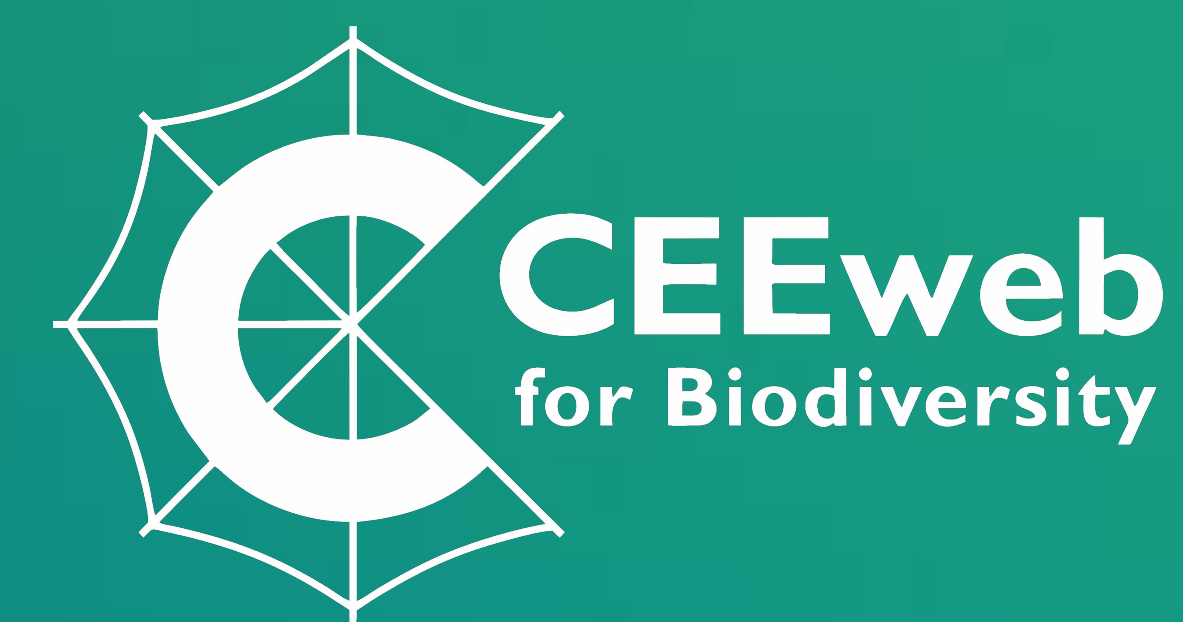

Vă mulțumesc pentru atenție!

game on | DON'T LET CLIMATE CHANGE
END THE GAME!

This project is funded
by the European Union

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.
Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a CEEweb for Biodiversity și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene